

Synpunkter på överskottsmålet och det finanspolitiska ramverket

Lars Calmfors

Seminarium på Finansdepartementet,
5/6-09

Frågor

- Målets motivering och legitimitet
- Målets innebörd
- Vad ska målet avse?

Varför ska vi ha ett saldomål?

- Vi behöver långsiktiga principer för finanspolitiken
- Klokt omvandla dem till **intermediärt medelfristigt mål** som är lätt att förstå och som kan fungera som benchmark för politiken
- Men legitimitet, och därmed, långsiktig trovärdighet kräver att målet är väl underbyggt
 - det har det inte varit

Härledning av målet

- Utifrån långsiktig hållbarhet och antagande om att utträdesåldern från arbetsmarknaden ska stiga i takt med medellivslängden
- Beräkning av S2-indikator
- Den omvandlas till tidsvarierande saldomål
- Stabiliseringspolitiskt respektavstånd till stabilitetspaktens treprocentsgräns

Problem

- Vi vet inte om utträdesåldern verkligen stiger
- Oklart med integrationen mellan finanspolitiska och sysselsättningspolitiska mål
- Oklart hur försiktighetsmotivet integreras i analysen

Integration av finans- och sysselsättningspolitiska ramverk i Finanspolitiska rådets rapport

- Beräkna S2-indikatorer med mest realistiska förutsättningar under olika antaganden om livsarbetstidens utveckling
- Gör om beräkningarna med mer pessimistiska förutsättningar för att beakta försiktighetsmotivet
- Välj strategikombination: S2-indikator och utveckling av livsarbetstiden
- Översätt S2-indikator till saldomål för olika framtida tidsperioder (tio år?) och precisera medel för att uppnå önskad livsarbetstid (någon form av automatik)
- Iterera valet av strategikombination så att medlen för att uppnå önskad livsarbetstid framstår som "rimliga"
- Fortlöpande uppföljning under tioårsperioden
- Krav på regeringen precisera politiken vid stora avvikelser
- Upprepa proceduren vid slutet av varje tioårsperiod

Olika indikatorer på om överskottsmålet uppfylls

	Budgetpropositionen för 2008				Budgetpropositionen för 2009				Vårpropositionen 2009			
	2007	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2012
Finansiellt sparande	2,9	2,8	3,1	3,6	2,8	1,1	1,6	1,5	-2,7	-3,8	-3,1	-2
Historisk genomsnittsindikator	1,3	1,5	1,7	1,8	1,5	1,5	1,5	1,6	1,1	0,7	0,4	0,2
Löpande genomsnittsindikator	2,3				2,1				-0,5			
Strukturellt finansiellt sparande	2,2	2	2,8	3,6	2,8	1,9	2,2	2,7	1,2	1	1,2	1,4
Konjunkturjusterad historisk genomsnittsindikator									1,5	1,5	1,5	1,5
Konjunkturjusterad löpande genomsnittsindikator									1,7			

Övriga frågor (1)

- Överskottsmål för hela den offentliga sektorn
 - staten har i slutändan ansvaret för hela den offentliga sektorn
 - oklart om bromsen gäller och ingen gas
- Gyllene regel
 - S2-kalkyler kan i princip göras genom att beräkna skillnaden mellan det diskonterade nuvärdet av framtida primära underskott och total nettoförmögenhet
 - mindre strikt hållbarhetskrav
 - minimikrav: bättre redovisning av kapitalstock, offentliga investeringar och total nettoförmögenhet

Övriga frågor (2)

- Stabiliseringspolitiskt motiv
 - är behovet av fallhöjd oberoende av förmögenhetsställningen?
 - problematiskt ta stabilitetspaktens 3-procentsgräns som utgångspunkt om vi har kraftigare automatiska stabilisatorer och om man har olika regler för hur den framtida pensionsåldern ska utvecklas?
- Buffertfond?
 - amerikanska delstater har "rainy-day funds"
 - kan göra det lättare motivera förmögenhetsuppbyggnad
 - tydligare gräns för stabiliseringspolitiska insatser